

*pasbank* schijnen een oude ondergrond te vormen. Het romaanse woordbestanddeel *pas-* vindt zijn tegenhanger in de germaanse namen *liekbank*, *-plank*, *richtbank*, *-tafeltje* en *gaaibank*. Als we even de jonge Meierijse expansie van dit laatste woord buiten beschouwing laten, zien we een zuidwestelijk *pasbank*-gebied met een oostelijke germaanse zoom. Men zou voor dit patroon kunnen denken aan dat van kaart 15 of 17. Moeilijk wordt het evenwel als men de benamingen met *paar-* beziet: ze verschijnen in een mooie cirkel rondom de Meierij, van de Achterhoek, via de Veluwe naar Zuid-Holland, zuidelijker naar Zeeland, Vlaanderen, oostelijker enkele malen in Zuid-Brabant en tenslotte nog eenmaal in midden-Limburg. Dat is toch te mooi om toevallig te zijn. De expansie van het woord *gaaibank* kan niet de schuld dragen voor dit patroon; daarvoor liggen de *paarbanken* ten opzichte van de *gaaibanken* te los. Dat ze niet door de verbreiding van het woord *pasbank* in deze positie kunnen zijn geraakt, mag men ook wel aannemen. *Pasbank* kan immers moeilijk vanuit het Maasdal verklaard worden. Büld laat weliswaar de bank ook zien, zij het slechts op een foto en zonder er een naam voor op te geven, maar overigens is ze niet in Duitse bronnen gedocumenteerd. Ook de foto's uit Heinsberg wijzen er niet op. En hoe zou men, aannemend dat de *pasbank* uit het zuidoosten komt, de sterke positie willen verklaren enerzijds van *pasbank* in West-Vlaanderen, anderzijds van *liekbank* en *gaaibank* in Oost-Brabant en Gelderland? Het Land van Waas, dat zelf bovendien *paarbank* kent, heeft niet in westelijke richting uitgestraald (cfr. kaart 16 en kaart 5) of hoogstens zeer zwak (cfr. kaart 12). Maar wat is dan de juiste verklaring?

De namen van het type *paarbank* moeten in hun verspreiding wel verklaard worden als relictten, achtergebleven na de werking van een of andere invloed uit het zuidoosten. Deze invloed is jonger dan die uit het zuidwesten, getuige het beeld van tal van andere kaarten. Hij werkte toen het patroon van een zuidwestelijk gebied met *pasbank*, begrensd door oostelijke *liek-* en *gaaibanken*, reeds was gegroeid. In het bijzondere geval van de *gaaibank* was hij niet sterk genoeg om het oude grondpatroon ingrijpend te wijzigen, zoals op de kaart varshaak wel mogelijk was. De Maasdal-vernieuwing streek slechts vluchtigjes daarover heen, maar veroorzaakte wel een brokkelige eindmorene in de cirkelsgewijs verspreide *paarbanken*.

Als men zich afvraagt wat dat dan voor een invloed kan zijn geweest en welke technische vernieuwing eraan ten grondslag lag, stoot men op